

Stand van zaken VTH-aandachtbedrijf

Auteur	5.1.2e (ODRA)
Datum P-beraad	3 februari 2025
Onderwerp	Stand van zaken VTH bij Stort Doonweg te Eerbeek (hierna SD)
Datum document	27-01-2025
Status document	☐ Concept ☒ Definitief

ADVIES

Kennisnemen van stand van zaken.

AANLEIDING

Tijdens het P-beraad van 4 november 2024 bent u voor het laatst geïnformeerd over de voortgang, waaronder het versneld aanbrengen van een bovenafdichting in de periode 2025–2027. Daarna heeft u annotaties ontvangen voor het werkbezoek aan SD op 6 november 2024 en het bezoek aan de stichting Natuurlijk Schoon Eerbeek op 8 november 2024. Ook bent u tussentijds op de hoogte gebracht van de beantwoording van persvragen en het interview met Radio 1.

In deze notitie geven wij u een update over het voornemen van SD om de vuilstort versneld af te dichten, aangevuld met de gebruikelijke VTH-zaken en actualiteiten.

DOELSTELLINGEN

Doelstellingen:

- Voorkomen van verontreiniging van het grondwater en de bodem van het omliggend terrein, door SD te verplichten om de stort af te werken en alle noodzakelijke voorzieningen te treffen.
- Uitgebreid en adequaat monitoren van het grondwater.
- Aangescherpt en frequent toezicht en indien nodig handhavend optreden.
- Proactief communiceren met de omgeving, de lokale en provinciale politiek.

Gewenste resultaten in 2025:

- Een door de provincie goedgekeurd afdichtingsplan, inclusief bestek en voldoen aan de randvoorwaarden natuurregels.
- Een geactualiseerd monitoringsplan voor grondwater.
- Houden van een informatiebijeenkomst voor omwonenden.

STAND VAN ZAKEN VTH

Vergunningverlening

Versneld afdichten

Op 8 januari 2025 heeft SD de definitieve versie ingediend van het plan van aanpak voor de gefaseerde bovenafdichting in 2025 en 2027 (inclusief bestek en beplantingsplan). Inmiddels is extern advies ingewonnen. Er volgt nog een intern overleg over de goedkeuring. De eerste indruk is dat er een gedegen plan ligt, maar dat er extra aandacht nodig is voor mogelijke stofverwaaiing van staalslakken. Dit is een belangrijk gezondheidsaspect, dat ook in 2019 bij gesprekken met de stichting Natuurlijk Schoon Eerbeek en omwonenden over het aanbrengen van staalslakken herhaaldelijk ter sprake kwam. Gezien de urgentie van het versneld afdichten, wordt gestreefd naar goedkeuring in februari 2025. Daarnaast moet SD de volgende toestemmingen verkrijgen:

Omgevingsvergunning gebiedsbescherming Natura2000

Stort Doonweg (SD) heeft een AERIUS-berekening opgesteld en ter beoordeling voorgelegd, waarbij zij stikstofemissie **extern** salderen. Stikstofruimte wordt vrijgemaakt door de gasturbine van papierfabriek Folding BoxBoard (FBB) tijdelijk minder of niet te gebruiken. Deze ruimte wordt ingezet voor het versneld

aanbrengen van de bovenafdichting op de stortplaats. SD wil eind januari of begin februari 2025 een officiële aanvraag indienen. Deze aanvraag zal met prioriteit worden behandeld.

De recente uitspraken van de Raad van State (zoals bij Rendac) hebben geen invloed op deze aanvraag. Hoewel de provincie Gelderland voorlopig geen nieuwe natuurvergunningen verleent, zal dit specifieke project een uitzondering vormen, waardoor de vergunningverlening kan doorgaan.

Besluit Omgevingsplanactiviteit (Bopa; voorheen: buitenplanse afwijking)

Binnen de inrichting heeft een perceel de bestemming 'bos'. Het afdichten van de taluds is strijdig met deze bestemming. SD is bezig met de voorbereiding van een BOPA-aanvraag. De raad heeft een bindend adviesrecht: de vergunning kan pas kan worden verleend na een positief advies van de raad.

Omgevingsvergunning soortenbescherming

De vergunning is op 10 april 2024 onder voorwaarden verleend (mitigerende maatregelen). Omwonenden hebben hiertegen bezwaar gemaakt. Op 17 september 2024 heeft de Commissie Rechtsbescherming advies uitgebracht aan GS, waarbij werd gevraagd om te onderzoeken of er alternatieven zijn die minder impact hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van de natuur. De beslistermijn is inmiddels verstreken. Daarom hebben de campinghouders GS in gebreke gesteld. E loopt nu een dwangsom.

Naar aanleiding van het advies heeft SD op 22 januari 2025 een ecologische effectenanalyse uitgevoerd en ingebracht als onderdeel van de bezwaarprocedure (BOB). De afdeling VTH van de provincie is bezig met het opstellen van een BOB, die binnenkort aan u zal worden voorgelegd.

Omgevingsvergunning bomenkap

Op 10 april 2024 is een omgevingsvergunning voor bomenkap verleend. Deze zaak ligt momenteel bij de Rechtbank Midden-Nederland. Door de versnelde bovenafdichting is bomenkap niet langer nodig. Wij verwachten dat SD na goedkeuring van de gewijzigde plannen een intrekkingsverzoek zal indienen.

Toezicht:

Op verzoek heeft SD tijdig een afdichtingsplan ingediend. Een volledige eindafdichting wordt in 2026 verlangd, tenzij dit technisch niet mogelijk is. Ook moet o.g.v. de vergunning voor 1 februari 2025 een leeflaag op de taluds worden aangebracht. Op basis van de beoordeling van het afdichtingsplan door vergunningverlening wordt vastgesteld of SD hieraan redelijkerwijs gehouden kan worden vooruitlopend op het aanbrengen van een volledige eindafdichting in 2026¹.

PFAS:

Bij de SD is PFAS in het grondwater aangetroffen, mogelijk afkomstig van gestort papierafval. Momenteel wordt aanvullend onderzoek gedaan, waarbij extra peilbuizen worden geplaatst en het grondwater wordt bemonsterd en geanalyseerd. De uitkomsten van dit onderzoek worden verwacht eind februari 2025.

(LOPENDE) PROCEDURES EN STANDPUNTEN

Handhaving

Op 10 december 2024 vond een hoorzitting plaats bij de commissie Rechtsbescherming, waar de verzoeken om handhaving van Stichting Natuurlijk Schoon Eerbeek, de campinghouders en omwonenden werden besproken. Op 20 december 2024 zijn aanvullende vragen van de commissie schriftelijk beantwoord (zie bijlage 1). Het advies van de commissie wordt op korte termijn verwacht.

Handhavingsverzoek (stikstofdepositie: 5.1.2e)

Op 30 september 2024 heeft Stichting Natuurlijk Schoon Eerbeek een handhavingsverzoek ingediend tegen het in 2019 zonder natuurvergunning aanbrengen van staalslakken. Zij verlangen dat de stikstofuitstoot wordt gecompenseerd. Het verzoek is in behandeling.

¹ In de vergunning staat dat een leeflaag moet worden aangebracht ongeacht of de eindafdichting wel of niet is aangebracht. Het ligt echter niet in de rede om een leeflaag te laten aanbrengen als deze kort daarna weer moet worden verwijderd i.v.m. aanleg van de bovenafdichting.

WOO-verzoek

Op 11 december 2024 heeft Stichting Natuurlijk Schoon Eerbeek een Woo-verzoek ingediend met betrekking tot het PFAS-onderzoek bij de stortplaats Doonweg. U wordt hierover apart geïnformeerd via een P-beraadnotitie.

Op 26 oktober 2024 heeft de stichting verzocht om aanvullende informatie over een eerder openbaar gemaakt stabiliteitsonderzoek. De gevraagde twee documenten zijn inmiddels openbaar beschikbaar gesteld.

BETROKKEN PARTIJEN

Intern (rol bevoegd gezag)

- Omgevingsdienst Regio Arnhem (projectleiding, toezicht en handhaving)
- Omgevingsdienst Regio Nijmegen (vergunningverlening)
- VTH-provincie (natuur)
- Programma Eerbeek-Loenen (provincie)

Ketenpartners

- Gemeente Brummen
- GGD
- RWS
- Waterschap Vallei & Veluwe

Overige belanghebbenden

- Camping Robertsoord
- Omwonenden
- Stichting Natuurlijk Schoon Eerbeek

PARTICIPATIE EN COMMUNICATIE

Omgevingsdialoog/omgevingstafel

Op 8 januari 2025 heeft u bestuurlijk overleg gevoerd met burgemeester Geert van Rumund, wethouder Pouwel Inberg en manager 5.1.2e van de gemeente Brummen. De gemeente wil het vertrouwen bij inwoners terugwinnen door open communicatie (omgevingsdialoog), het waar mogelijk wegnemen van bestaande zorgen, het over en weer goed managen van verwachtingen en als overheden schouder aan schouder op te treden. De gemeente heeft een aantal suggesties gedaan voor het houden van een omgevingsdialoog onder begeleiding van een onafhankelijk voorzitter.

Op 13 december 2024 is ambtelijk overleg gevoerd met de gemeente en de GGD over het organiseren van een zgn. omgevingstafel. Op 30 december 2024 is een aangepast communicatieplan ter beoordeling aan de gemeente voorgelegd, dat op 14 januari 2025 in het college van B&W zou worden besproken. Wij hebben op 27 januari 2024 ambtelijk van de gemeente teruggekoppeld gekregen dat een schriftelijke reactie volgt en dat de inhoud in lijn is wat in het bestuurlijk overleg aan de orde is.

Het doel van het communicatieplan is om met stichting Natuurlijk Schoon Eerbeek, campingshouders en omwonenden de recente ontwikkelingen en de geplande afdichting van de stortlocatie te bespreken. Een gezonde en veilige leefomgeving staat hierbij centraal. Of dit overleg nu een “omgevingsdialoog” of “omgevingstafel” wordt genoemd, is minder relevant; belangrijk is dat de betrokken partijen (OD's, gemeente en GGD) in gesprek gaan met de omgeving. Zodra duidelijk is hoe de communicatie precies wordt vormgegeven, brengen we hierover verslag uit in het P-beraad.

GGD Noord- en Oost-Gelderland

De GGD is met de gemeente Brummen in overleg over een milieugezondheidskundige beoordeling van de stort Doonweg. Op 31 december 2024 is in dit kader op verzoek van de GGD door de ODRA informatie verstrekt.

Gemeenteraad Brummen

De raad heeft op 19 december 2024 een motie aangenomen over de gezondheids- en milieurisico's van de stortplaats Doonweg. De raad roept het college op om binnen haar bevoegdheden maximale inspanningen te leveren om deze risico's te minimaliseren. Samenwerking met de provincie, het waterschap en de GGD wordt als essentieel gezien om snel tot een oplossing te komen. De raad ondersteunt het college volledig in haar pogingen om hogere overheden en betrokken instanties te mobiliseren en dringt aan op het verwijderen van de staalslakken.

Waterschap Vallei en Veluwe

Het AB van het Waterschap heeft op 2 december 2024 een motie aangenomen waarin zorgen worden geuit over de impact van de stortplaats Doonweg op de kwaliteit van grond- en oppervlaktewater. Het waterschap roept op tot intensieve samenwerking met de provincie, Rijkswaterstaat en andere instanties om snel maatregelen te nemen. Daarnaast wordt aangedrongen op het voorkomen van verdere waterverontreiniging en het verbeteren van de situatie.

Op december 2024 heeft u een brief van de dijkgraaf van het waterschap ontvangen waarin hij zijn zorgen uitspreekt over het oppervlakte- en grondwater in de omgeving van de Doonweg Eerbeek. Hij verzoekt u hem schriftelijk op de hoogte te houden van de plannen en de aard van de maatregelen die de provincie neemt. Team Gezonde en Veilige Leefomgeving legt u binnenkort een reactie op de brief voor.

Openbaar Ministerie

Op 17 januari 2025 behandelde de rechtbank Zwolle de strafzaak tegen SD. Volgens het Openbaar Ministerie (OM) heeft Stort Doonweg B.V. milieuregels overtreden door toepassing van de staalslakken als afdeklaag. Dit zou leiden tot bodemvervuiling en mogelijke gezondheidsrisico's voor omwonenden. Het OM spreekt van een "milieuramp in slow motion" en eist onmiddellijke maatregelen om verdere schade te beperken. Het OM vraagt de rechter om een voorlopige maatregel op te leggen die de bedrijfsactiviteiten stillegt. De kwestie trekt veel media-aandacht. Of de rechtbank de eis van het OM zal inwilligen, is echter onzeker. Er is onduidelijkheid over de noodzaak en uitvoerbaarheid van directe maatregelen. Hiervoor zijn immers verschillende bestuursrechtelijke toestemmingen nodig. Ook staat niet vast of er op dit moment daadwerkelijk milieuschade is. De rechtbank zal op 13 februari 2024 uitspraak doen.

VERVOLGSTAPPEN

Voor de komende 6 weken staan de volgende acties op de planning:

- Goedkeuring plan van aanpak en bestek versneld aanbrengen bovenafdichting;
- Goedkeuring geactualiseerd monitoringsplan;
- Eind februari 2025 oplevering aanvullend onderzoek Pfas ;
- Ontvangst advies commissie Rechtsbescherming inzake handhavingsverzoeken
- Afhandeling WOO-verzoeken;
- Reactie op brief van waterschap;
- Opstellen definitieve versie communicatieplan;
- Met voorrang in behandeling nemen van aanvraag omgevingsvergunning N2000 en afwijken omgevingsplan.

BIJLAGE

1. Onderwerpen met betrekking tot verzoek om handhaving

BIJLAGE 1: ONDERWERPEN MET BETREKKING TOT VERZOEK OM HANDHAVING

Op 10 december 2024 vond een hoorzitting plaats bij de commissie Rechtsbescherming. Daarin zijn de handhavingsverzoeken van Stichting Natuurlijk Schoon Eerbeek, de campinghouders en omwonenden besproken. De volgende onderwerpen stonden centraal:

1. Handhavingsverzoeken tegen staalslakken (dumping van 230.000 ton staalslakken)

Waar gaat het over?

Diverse bezwaarmakers hebben handhavingsverzoeken ingediend tegen de vermeend illegale storting van staalslakken op de locatie. Ze stellen dat dit leidt tot milieuschade en gezondheidsrisico's.

Standpunt GS

Veel bezwaarmakers (zoals de 5.1.2e en Stichting Natuurlijk Schoon Eerbeek) worden als niet-ontvankelijk beschouwd vanwege onvoldoende aantoonbare persoonlijke gevolgen. GS verwachten geen significante stikstofdepositie of stofvorming van de staalslakken die er nu liggen.

2. Bezwaar tegen stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden

Waar gaat het over?

Bezwaarden stellen dat de stikstofdepositie van de stortplaats negatieve effecten heeft op omliggende Natura 2000-gebieden.

Standpunt GS

GS hebben de bezwaren afgewezen, omdat er geen sprake is van overtredingen en bezwaarmakers geen direct belang hebben. GS verwachten geen stikstofemissies die de natuurdoelen significant schaden.

3. Bezwaar tegen omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteiten

Waar gaat het over?

Er zijn klachten ingediend over een vergunning die op 10 april 2024 is verleend voor flora- en fauna-activiteiten.

Standpunt GS

GS hebben enkele besluiten onbevoegd genomen en deze zijn tijdens de procedure herroepen. Het bezwaar van onder meer Stichting Natuurlijk Schoon Eerbeek wordt als niet-ontvankelijk beoordeeld omdat zij onvoldoende feitelijke werkzaamheden verrichten die aansluiten bij hun statutaire doelstellingen.

4. Zorgen over bodem- en grondwaterverontreiniging

Waar gaat het over?

Bezwaarden vrezen dat de stortplaats leidt tot verontreiniging van bodem en grondwater, met grote milieugevolgen.

Standpunt GS

GS ontkennen dat sprake is van bodem- of grondwaterverontreiniging. Er zijn geen aanwijzingen voor huidige of toekomstige vervuiling. GS verwijzen naar eerder onderzoek en een verklaring van de GGD.

5. Miscommunicatie bij eerdere besluiten

Waar gaat het over?

Meerdere handhavingsverzoeken zijn afgewezen op verkeerde gronden. GS erkennen fouten in de besluitvorming.

Standpunt GS

GS hebben tijdens de hoorzitting aangegeven dat enkele besluiten op onjuiste gronden zijn genomen en zullen deze herzien. Dit geldt voor zaken waarbij verzoeken aanvankelijk als niet-ontvankelijk werden afgewezen.